

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 33

Lýsingaprisur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 24. august 1946

Bláid verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid

20. árg.

Føroyar ravmagnaðar!

Stórfingin plánur fyri Vágoyinna, Streymoyinna,
Eysturoyinna og møguligt eisini Norðoyarnar.

Verður Havnin við ella verður hon eisini
hesa ferð at sita við sjálvdrátti?

Hina ferð, tá ið Ólavur á Heygum bardist fyri rav-
magnsmálinum, sótu trongskygdir menn fyri borgum í
Havn eins og á tingi — og teir drópu ravmagnsmálið.
Hevði verið athugaligt at rokna út, hvussu mangar
milliónir, hesir menn hava kostað Føroyum, hvussu
nógv ídnaðarvirki teir hava forðað við sínum svar-
loysi politikki.

Í 1946 megu eingir tingmenn, eingir býarstjórn-
armenn — eingir Føroyingar finnast, sum ikki av
fullum huga taka undir við at ravmagna okkara
oyggjar.

**Nú er lutan komin —
Nú ella ikki.**

**Soleiðis liggur landið — tað skal maður í
„smálta“ so væl sum í „berg“ gera sær greitt.**

Í fyrstu døgnum kemur tekningarlisti til hvørt
einasta hús í Vágoyinni, Streymoyinni og
Eysturoyinni.

Einki hús má lata vera við at tekna
seg fyri at fáa ravmagnsætlanía setta
í verk.

Mær var ein dagin lurtandi eftir
útvarpinum frá Noregi.

Statsministarinn hevði talað um
Noregs framið, varð sagt.

Millum annað segði hann norsku
ríkisstjórnarinnar ætlan vera at
útbyggja alla fossamegina í Nor-
egi, tí, helt hann fyri, norskur
peningur og norsk arbeiðsmegi
kunnu ikki nýtast betri enn at set-
ast í norska ravmagnsorku, sjálvt
um tað í lútuni ikki var brúk fyri
henni allari sum hon er.

So tala skilamenn.

So skuldu ábyrgdamenn okkara
haft talað fyri mongum, mongum

árum síðani, tá ið Ólavur bóndi á
Heygum bardist fyri at útbyggja
okkara vatnorku, heldur enn, sum
gjört var, við nærmast ljósraðdum
vápnum at leggja á hann, fella ikki
bara hann, men eisini hansara
kongstanka, sum var ravmagnan
av øllum Føroyum.

Ólavur og ravmagnsmálið kvæði
afturhaldið í Føroyum.

Hetta var ein myrkursins gerð
— ein brotsgerð móti landi og
fólki okkara.

Men lat tað gamla fara. Her
verður einans nortið við tað fyri
at mana til, at ikki aftur verður

gjørt sama ógerðin nú ravmagns-
málið er við at reisa seg aftur
av fullari megi og krevur eldhuga
og samanhold av fólkinum fyri at
kunna verða loyst.

Ravmagnan av Vágoyinni, Streym-
oyinni og Eysturoyinni siga kærir
menn vil kosta um 8 milliónir lagt
til húsinu og um 10 milliónir lagt
inn í húsinu greitt at nýta til ljós
og »teknisk«.

10 milliónir (við »installasjon«) er
stórur peningur. Men tær eru ikki
meiri enn so, at umsiting, rentur
og avdráttur væl kunnu berast fyri
ein streymprís, ið liggur væl niðan
fyri tað, ið ravmagn áður hevur
kunnað fingist fyri í Føroyum.
Hetta ræður sjálvandi bert, um
fólk yvirhever tekur undir við at
nýta ravmagnsstreym.

Og afturat hesari biligari ljós,
kókingar- og aðrari bakingarorku
kemur so tað stóra og fyri okkara
framtidaríðnað avgerandi og livs-
treytandi, at ravmagnsorka í
hvorjari bygd altíð er tøk at
fáa til hvørt ídnaðarframtak,
ið ein fær hug at seta á stovna.

Takið nú undir allir góðir Fø-
royingar, latið smásinni og møgu-
ligar trongar »lokalar« framhjáin-
teressur fara og leggið uppi við
herrópinum:

Ravmagn til handa fyri hvønn
einasta Føroying, í bygd eins og
í bý!

Í Havn, tann 22.-8. 1946.

P. M. Dam.

Ein bygd í uppgongu

Tann, ið av og á hevur ferðast
til eina bygd sum Klakksvík, leggur
til merkis, at hon er í ríðum
vækstri — ganga ár í millum, ansar
ein eftir, at framburður hevur verið.
Húsatalið er økt, bátar og skip
vordin fleiri, vegir og virkir eru
komin aftur at, fólk eru í starvi,
og nógmikið sýnist at vera at tak-
ast við hjá øllum. —

Tað er altíð soleiðis, at tá talað
verður um uppgongu og aftur-
gongu, so fellur altíð talan niður
á orsakirnar til uppgonguna og
afturgonguna.

Pláss, ið skulu ganga fram, mugu
hava slíkar umstøður, at framgong-
an kann eydnast. Tey mugu leggjja
væl fyri, sum vit siga. Skal handil
og sjóvinna bera seg, má plássíð
leggja væl fyri sjónum. Tað má

Lastvognskoyring

Anton Arge (y) Húsabrágv

Tlf. 443

vera kyrrupláss, at skip og bátar
kunna liggja, havnir, lagalig lend-
ispláss kunna verða gjørd.

Alt hetta hevur Klakksvík. Nát-
túran hevur lagt hana væl fyri.
Hon hevur gyrt hana inni, sum í
einum stórum hyli. Fjell rundan
um, og so Kunoyggjin, eins og ein
breið og móðurlig bringa, ið
verjur fyri øllum.

Alt hetta skal til. Men tað er
ikkj nógmikið. Náttúr og umstøð-
ur kunna vera í lagi, menniskju
skulu til fyri at leggja undir seg
náttúrina og nýta umstøðurnar.
Duguligir, viskisfúsir menn skulu
byggja eitt pláss, um plássíð skal
blóma.

Peningur skal eisini til. Men
rætt er vist at siga, at tað er ikki
peningur, ið skapar menn, men
menn, ið skapa pening. —

Tá ið so ein skal fara at draga
einstakar menn fram, sum verið
hava uppi í hesum framburði, so
ber ikki til at siga annað, enn at
J. Fr. Kjølbro, keypmáður, hevur
verið hin fremsti undangongumað-
ur í handilsvirki og vinnulivi í
Klakksvík hesi seinastu árinu. Hans-
ara virki setir merki á plássíð.
Rundan um hann yviri á Biskups-
støð og út á Stengurnar er bygd-
in eina mest vaksin. Tað er ein
fjeld av skipum og bátum, hann
eigur. Hann hevur smiðjur og sleipi-
støð, har skip og bátar verða um-
væld, fyruttan smiðjuna og sleipi-
støðina hjá honum inni á Skála.
Og nú hevur hann bygt ullvirki,
sum er stórt og viðfært og sýnir
seg, har tað stendur. Slíkt dregur
fólk til sín og gevur arbeiði. Slík-
ir menn liggja ikki oman á peng-
unum, men lata teir renna og sýna
harvið ein hug at siggja vøkstur
og liv á øllum økjum.

Her eru sjálvandi eisini aðrir
vinnulivsmenn uppi í: Jens Cl. Isak-
sen, Jøen Jacob Jacobsen, Jógván
Joensen — seglhúsmenninar, teir
rópa — ið eisini hava bátar og
skip, ið leggja inn til bygdina.

Men tá ið vit nevna hesar menn-
inar, sum eiga amboðini, eiga bát-
arnar og skipini og virkini, so
mugu vit heldur ikki gloyma at